

odoribus. Ita etiā vel os claudendo: vel ali-
quid ex ore respuendo a saporib⁹ auersamur
In tactu quoq³ vel subtrahimus corp⁹ ne tā-
gam⁹ qd nolumus: vel si iā tangam⁹: abijcim⁹
aut repellim⁹. Ita motu corpis agit volūtas:
ne sensus corpis rebus sensibilib⁹ copuletur.
Et agit hoc q³ tū pōt. Nam cū in hac actōe p-
pter cōditionē seruilis mortalitatis difficulta-
tē patit⁹: cruciatus est cōsequēs. vt voluntati
nihil reliq³ fiat nisi tolerātia. Memoriam vero a
sensu voluntas auertit: cū in aliud intenta si
ei finit inherere p⁹sentia. Quod animaduer-
tere facile est cū sepe coram loquentē nobis
aliquē aliud cogitando nō audisse nobis vi-
demur: falsum est autē. Audiuim⁹ em̄ sed non
meminim⁹: subinde pauiū sensum labenti-
bus vocib⁹: alienato nutu volūtatib⁹: p quem
solēt insigi memorie: veri⁹ itaq³ dixerim⁹ cuz
tale aliqd accidit: nō meminim⁹: quā n on au-
dimus. Nā et legentib⁹ cuenit et mihi se pissi-
me: vt plecta pagina vel epla nesciā qd lege-
rim: et repetā. In aliud q³pe intento nutu vo-
luntatis: nō sic ē adhibita mēoria sensui cor-
poris: quō ipse sensus adhibet⁹ ē lris ita et ābu-
lātes intenta in aliud volūtate nesciūt q trā-
sierint: qd si nō vidissent nō ambulassent: aut
maiore intentōe palpādo ambulassent: pser-
tim si p incognita pgerēt: sed qz facile ambu-
lauerūt: vtiq³ viderūt. Quia vō nō sicut sen-
sus oculoꝝ locis q³q³ pgebant: ita ipi sensui
memoria iungebat⁹: nullo mō id qd viderunt
etiā recentissimū meminisse potuerūt. Nam
porro ab eo qd in memoria ē animi acie velle
auertere: nihil est aliud q³ nō inde cogitare.
In quolibet genere trinitatū volūtas
nec parēs inuentā esse nec ples

Capitulum. IX.

Hac igit distributōe cuz incipim⁹
a specie corpis: et puenimus vsq³ ad
speciē que fit in intuitu cogitātis: q³ t-
tuor species repiunt quasi gradatim nate al-
tera ex altera. Scda de prima: tertia de scda
q³ta de tertia. A specie q³pe corpis qd cernit⁹
exorūt: ea q³ fit in sensu cernētis: et ab hac ea q³
fit in memoria: et ab ea q³ fit in acie cogitātis.
Quapropter volūtas quasi parētē cū pleter
copulat. p⁹io speciē corpis cū ea quā gignit
in corpis sensu. Et ipam rursus cū ea q³ fit ex
illa i memoria. Itq³ istā q³tertio cū ea q³ ex il-
la parit in cogitantis intuitu: sed media co-
pula q³ secunda est: cum sit vicinior non tā si-
milis est prime q³ tertia. vissionē em̄ due sunt
vna sentientis: altera cogitantis. Ut autem
possit esse visio cogitantis: ideo fit in memo-

ria. De vissionē sentientis simile aliquid: quo
se ita conuertat in cogitando acies animi: si-
cut se in cernendo conuertit ad corpus acies
oculorum propterea duas in hoc genere tri-
nitates volui cōmendare: vna cum visio sen-
tientis formatur ex corpore: aliam cum visio
cogitantis formatur ex memoria. Ad eam
vero volui: quia ibi non solet visio dici: cū me-
morie cōmendat forma: que fit in sensu cernē-
tis. Vbiq³ tñ voluntas non apparet nisi copu-
latrix quasi parentis et prolis. Et ideo vnde
cūq³ pcedat: nec parēs nec ples dici potest.

Facile fit cogitanti fingere sibi has spe-
cies quas non vidit ex earum recordatione
quas vidit.

Capitulum. X.

Em̄ si non meminimus nisi qd sen-
simus: neq³ cogitamus nisi qd me-
minimus: cur plerūq³ falsa cogita-
mus cum ea que sensimus: nō vtiq³ falso me-
minerimus: nisi qz voluntas illa quam coniu-
ctricē ac separatricē huiuscemodi rerum iāz
q³tum potui demonstrare curauit: formādam
cogitantis aciem pre condita memorie ducit
vt libitū ē: et ad cogitāda ea q³ nō meminim⁹ ex his
q³ meminimus aliud hīc: aliud idē: vt sumat et i-
pellit: q³ in vna vissionē coeūtia faciūt aliquid
qd ideo falsum dicat⁹: qz vel nō est foris in re-
rū corpearum natura: v⁹ non de memoria vi-
detur expressum cū tale nihil nos sensisse me-
minimus. Quis em̄ vidit cygnum nigrū: et p-
pterea nemo meminit cogitare tñ quis nō po-
test. Facile est em̄ illā figurā quaz vidēdo co-
gnouimus nigro colore pfundere: quē nihil-
ominus in alijs corpibus vidim⁹. Et qz vtrū-
q³ sensimus: vtrūq³ meminimus. Nec autē q³
drupedem memini quia non vidi. Sed fanta-
siam talem facillime intueor duz alicui forme
volatili qualem vidi adiungo alios duos pe-
des: quales itidem vidi. Quapropter duz cō-
iuncta cogitamus que sigillatim sensa memi-
nimus videmur nō id quod meminimus co-
gitare: cum id agamus moderante memoria
vnde sumim⁹ omnia que multipliciter ac va-
rie pro nostra voluntate componimus. Nāz
neq³ ipsas magnitudines corporum quas nū-
q³ vidimus sine opere memorie cogitamus.
Quia enim spacij solet occupare per magni-
tudinem mundi noster obtutus: in tantuz ex-
tendimus quaslibet corporum moles: cū eas
maximas cogitamus. Et ratio quidem pere-
git in ampliora: sed phantasia non sequitur.
Quippe cum infinitatem q³ numeri ratio re-
nunciet: quaz nulla visio corporalia cogitan-
tis apprehēdit. Eadē rō docet minutissima eti

Liber

am corpuscula infinite diuidi: cū tamē ad eas tenuitates vel minutias peruentū fuerit q̄s vītas meminim⁹ exiliores minutioresq; phātasias iam nō possum⁹ intueri: q̄uis rō nō desinat p̄sequi ac diuidere. Ita nulla corpalia nisi aut ea que meminimus aut ex his que meminimus cogitamus.

De mensura ⁊ numero ⁊ pondere quorū similitudo fit in memoria ⁊ visione ⁊ voluntate.

Capitulum XI.

Ed qz numerose cogitari p̄nt que si gillatim sunt imp̄ssa memorie: videtur ad memoriā mēsurā: ad visionē vero nūerus p̄tinere. Quia lz innūcrabil sit multiplicitas taliū visionū: singulis tñ in memoria p̄scriptus est intrāgressibilis modus. Mēsurā igit in memoria: in visioib⁹ numer⁹ apparet: sicut in ip̄is corpibus visibilib⁹ mēsurā que dā est: cui numerosissime coaptat sensus videntū: ⁊ ex vno visibili multoz cernentū format aspect⁹: ita vt etiā vn⁹ p̄pter duorū oculoꝝ numer⁹ plerūq; vnā rem geminatā specie videat: sicut sup̄ docuim⁹. In his ḡ rebus vñ visiones expr̄imunt q̄dā mensurā. In ip̄is aut̄ visionib⁹ numer⁹. Volūtas vero q̄ ista p̄iungit ⁊ ordinat: ⁊ quadā vnitate copulat: nec sentiēdi aut cogitādi appetitū nisi in his rebus vñ visiones format acq̄esces collocat ponderi similis ē. Quapropter hec tria mensurā: numer⁹ pond⁹ etiā in ceteris oibus reb⁹ animaduertēda p̄libauerim. Nūc interi volūtatē copulatricē rei visibilis atq; visiois q̄si pentis ⁊ plis: siue in sentiēdo siue in cogitādo: nec parentē nec plē dici posse: quōd valui ⁊ quib⁹ valui demōstrāui. Cū r̄ps admonet hāc eandē trinitatē in interiorē hoīe req̄re: atq; ab isto d̄ quo tādiu locut⁹ sum aīali atq; carnali q̄ exterior: d̄: introitus tendē. Cū speram⁹ inuenire nos posse fm trinitatē imaginē dei conat⁹ n̄os illo ip̄o adiuuāte quem omnia: sicut res ip̄e indicat: ita etiā sctā scriptura in mēsurā ⁊ numero ⁊ pondere disposuisse restatur.

Explicit liber vndecimus

Incipiunt capitula libri duodecimi.

- i Quid sit q̄ etiā in aīo n̄ro intelligendū sit ad exteriorē hoīem pertinere.
- ii Corpales sensus cōes nobis esse cū pecorib⁹: sed p̄p̄riū esse hoīs de his q̄ sensu corporis cōprehendit secundum eternas iudicare rationes.
- iii Actiones corporales ita demum esse re-

ctas si eis regendis mentis intellectuale p̄fuerit

- iiii Quid intersit inter illud quo mens inclinatur ad temporalia ⁊ illud quo contemplatur eterna.
- v De opinione eorum qui coniugio masculi ⁊ femine ⁊ eorum proli diuinā comparant trinitatem.
- vi De homo non ad vnus in trinitate persone sed ad totius trinitatis imaginem sit creatus.
- vii De eo qd̄ ap̄ls dicit virū esse imaginem dei: mulierē aut̄ gloriā viri
- viii Quibus p̄gressibus mens corporalium vsu ⁊ imagine delectata: ab eternorum contemplatione deficiat.
- ix De perniciose relicto cōmuni bono: priuata querantur.
- x Que sit humana temptatio: ⁊ qd̄ p̄ctm̄ extra corpus habeat
- xi Quib⁹ demutatōib⁹ hō ab imagine dei in similitudinē pecoris delabatur
- xii De cōpabilis sit primoz hoīm p̄uariatione mens q̄ ad amorē t̄paliū sensu est tracta corporeo.
- xiii De eoz snia qui in vno hoīe mentē in persona viri: sensuz aut̄ corpis in persona mulieris accipiendū esse dixerunt.
- xiiii In que officia proprie sapientia ⁊ scientia dei dantur.
- xv De opinione platonis qua credidit aīaī aliā vitam priusq; corporibus induerentur habuisse.

Aurelij augustini ep̄scopi de trinitate liber duodecimus incipit.

Quid sit q̄ etiā in aīo n̄ro intelligendū sit ad exteriorē hoīem pertinere. Ca. i.

Nunc videamus vbi sit quasi quoddam hominis exterioris interiorisq; confinium. Quicquid enim habemus in animo commune cum pecore recte adhuc dicitur ad exteriorē hominem pertinere. Non enim solū corpus homo exterior: deputabitur: s; adiuncta quadam vita sua qua compages corporis et oēs sensus vigent: quibus instructus est ad exteriora sentienda. Quorum sensorum imagines infixę in memoria cum recordando reuisuntur: res adhuc agit ad exteriorē hominem pertinens. Atq; in his omnibus non distamus a pecore: nisi q̄ figura corporis non proni sed erecti sumus. Quia in re admonet

